

Культурний фронт України
(оперативна інформація за інтернет-ресурсами)

09.07.2024

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Грант на документування війни в Україні: як отримати 5000 євро. – Олексій](#)

[«Коли ЗСУ перемагає, в Криму п'ють святкову каву»: важлива розмова про півострів і Україну](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Безпекова угода України та Польщі передбачає спільний опір інформаційним загрозам та боротьбу з пропагандою. – Роман Мельник](#)

[Російські телеграм-канали поширюють фейки про ракетний удар РФ по «Охматдиту», – ЦПД. – Роман Мельник](#)

[«Телебачення Торонто» знайшло авторів дипфейків, які дискредитують Збройні сили України. – Юлія Поліковська](#)

[Faktograf та IPI запустили онлайн посібник, який допоможе журналістам боротися з наклепницькими кампаніями. – Мар'яна Зінченко](#)

[У червні експерти ІМІ зафіксували 13 випадків порушень свободи слова в Україні. – Валерія Буняк](#)

Медіа

[Частину журналістів поліція не пустила на територію «Охматдиту», щоб вони не робили «сюжети на крові дітей». – Юлія Лавришин, Гала Скляр-ревська](#)

Митці на фронті

[«Дорога життя». Командирка ЗСУ Оксана «Ксена» Рубаняк видала другу збірку поезій, написану на фронті. – КАТЕРИНА КАДАКОВА](#)

Мовні питання

[Борис Тен і його боротьба з русифікацією. До чого тут Путін? – Петро Кралюк](#)

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

[В Ірпені створили найдовший український рушник єднання. – Анна Семьонова](#)

Креативні індустрії

[Українок із сільських місцевостей запрошують на безплатне навчання від Projector Foundation](#)

[Історичний зміст у кожній прикрасі: як ювелірний бренд з Дніпра популяризує українську культуру. – Юлія Варчук](#)

Благодійність. Меценатство. Волонтерство

[«ОДИН В КАНОЕ» В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ. Концерт в Івано-Франківську](#)

Театр

В репертуарі Київського театру драми та комедії з'явиться вистава за антивоєнною п'єсою Бертольда Брехта. – Оксана Заблоцька

Музика

«Я ще живу, бо ти сказала мені жити»: Сергій Жадан і Євген Турчинов виконали головну пісню до фільму «Мишоловка»

Метаморфосінь: на вірш Максима Кривцова випустили пісню

12 нових релізів від редакції Лірум. – Марічка Максимець

Автор пісні «Ой, летіли дикі гуси» Ігор Поклад просить допомоги для друку мемуарів. – Марічка Максимець

Візуальні мистецтва

ЖМЕНЯ ПОГЛЯДІВ НА МІСТО. Про фотовиставку Ігоря Панчишина. – Оксана Квітнева

«Лампочка вдалині»: Translatorium створили відеопоезію на вірш Миколи Бажана. – АННА ЮТЧЕНКО

Кіномистецтво. Кінопрокат

Чи існує сексизм в українському кіно та «твоє слово проти мого». – АЛЬОНА ШИЛОВА

Українська прем'єра художнього фільму «Сірі бджоли» відбудеться на Одеському кінофестивалі (постер)

ПРО ЛЮБОВ І БІЛЬ. ВІДГУК НА ПОВНОМЕТРАЖНИЙ ФІЛЬМ МАРИНИ ВРОДИ «СТЕПНЕ». – ОЛЕСЯ ВАСИЛЮК

«Часів Яр: пекло на «Каналі»: 24-та ОМБр оприлюднила фільм про евакуацію з Часового Яру

Документалісти «Вавилон'13» зняли фільм про ТЦК у Львові. – Зоряна Казмірук

Література. Книговидання

В Україні зросла кількість зареєстрованих суб'єктів видавничої справи

В УІК розповіли, як стати розповсюджувачем за програмою «єКнига»

Власниця «Моєї книжкової полиці» вимагає 200 тис. грн за «шкоду її діловій репутації»

Видавництво Vivat випустить книжку колишньої радниці Валерія Залужного «Залізний генерал. Уроки людяності». – КАТЕРИНА КАДАКОВА

«Видавництво» випустить українською книжку Крістіни Лемб про сексуальне насильство під час війни «Наші тіла – їхнє поле бою». – КАТЕРИНА КАДАКОВА

У Арлі відзначили книжку «Больнічка» українського фотографа Владислава Краснощока. – Поліна Горлач

Музейна справа

Музей Голодомору просить киян поділитися історіями виживання родин у часи голоду: для чого. – Поліна Горлач

Дизайнери створили мініатюрну копію зруйнованої Трипільської ТЕС. – Олексій

Охорона культурної спадщини

У червні росія зруйнувала 5 культурних пам'яток

У Києві відреставрували хрест Софійського собору. – Олексій

У Харкові створили групу оперативного реагування на пошкодження пам'яток культури

Суд зобов'язав повернути державі харківський «пряничний будинок» авторства Бекетова. – Антон Малиновський

У Львові реставрують найдавніший жіночий монастир. – Олексій

Український науковець знайшов 144 київські стародруки на Афоні: серед них три Біблії з Острога 1581 року. – Олег Челяк

Бібліотечна справа. Читання. Промоція читання

Переграти класику. «Перефарбований Лис» вирушає в тур Україною. – ОЛЬГА ФАНАГЕЙ

Підтримка України у світі

33 дипмісії побували на місці удару по «Охматдиту» — МЗС. – Юлія Кузьменко

«Так виглядає готовність РФ до переговорів»: як у світі коментують масовану російську ракетну атаку по Україні 8 липня. – Дмитро Михайлов

У Берліні відбудеться демонстрація на підтримку України. – Оксана Заблоцька

У Варшаві пройшла акція на підтримку постраждалих від атаки на лікарню «Охматдит»: що розповіла жителька Дніпра. – Ольга Вагнер

У Львові створюють 20-метровий мурал: фото. – Олексій

Загальні питання

Грант на документування війни в Україні: як отримати 5000 євро. – Олексій

Інститут гуманітарних досліджень у Відні оголосив про надання гранту у розмірі 5000 євро для професіоналів, які активно документують події в Україні під час війни. Ця ініціатива призначена для журналістів, письменників, науковців, художників та інших творчих особистостей, які працюють над проектами, що висвітлюють або інтерпретують війну з різних ракурсів. Гранти доступні для тих, хто продовжує створювати інформаційні матеріали, записує усні свідчення, аналізує соціокультурні впливи війни, досліджує її наслідки на людей та довкілля, а також для тих, хто працює з перекладом важливих текстів для української аудиторії. Докладніше:

<https://shotam.info/hrant-na-dokumentuvannia-viyny-v-ukraini-iak-otrymaty-5000-ievro/>

«Коли ЗСУ перемагає, в Криму п'ють святкову каву»: важлива розмова про півострів і Україну

На 21 міжнародному фестивалі документального кіно про права людини Docudays UA традиційно проходила правозахисна програма Rights now! В її межах відбулася дискусія «Крим і Україна. Ідентичність крізь призму історії» з історикинею Гюльнарою Абдулаєвою та Ельмірою Аблялімовою – культурологинею, ексдиректоркою Бахчисарайського історико-культурного заповідника. Модерував розмову журналіст Євген Павлюковський. Наведено найцікавіші моменти цієї розмови. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/topic/koly-zsu-peremagaye-v-krymu-p-yut-svyatkovu-kavu-vazhlyva-rozmova-pro-pivostriv-i-ukrayinu/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Безпекова угода України та Польщі передбачає спільний опір інформаційним загрозам та боротьбу з пропагандою. – Роман Мельник

Президент України Володимир Зеленський та прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск підписали 8 липня у Варшаві безпекову угоду між двома країнами. Угода містить окремий блок, присвячений інформаційній безпеці та боротьбі з пропагандою. Зокрема, обидві країни заявили про намір зміцнити свою співпрацю у підвищенні стійкості до загроз інформаційній безпеці, пропаганди та інших форм зовнішнього інформаційного маніпулювання та втручання (FIMI, foreign information manipulations and interference). З цією метою країни проводитимуть спільну комунікацію, обмінюватимуться знаннями щодо найкращих практик та інструментів протидії дезінформації, зокрема на основі ІІІ, а також організовуватимуть відповідні тренінги та проекти медіаграмотності. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/229285/2024-07-08-bezpekova-ugoda-ukrainy-ta-polshchi-peredbachaie-spilnyy-opir-informatsiynym-zagrozam-ta-borotbu-z-propagandoyu/>

Російські телеграм-канали поширюють фейки про ракетний удар РФ по «Охматдиту», – ЦПД. – Роман Мельник

Центр протидії дезінформації зібрав деякі російські фейки, поширені в телеграм-каналах, щодо ракетного удару Росії по дитячій лікарні «Охматдит» у Києві 8 липня. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/229277/2024-07-08-rosiyski-telegram-kanal-y-poshyryuyut-feyky-pro-raketnyy-udar-rf-po-okhmatdytu-tspd/>

«Телебачення Торонто» знайшло авторів дипфейків, які дискредитують Збройні сили України. – Юлія Поліковська

Російські військові, використовуючи технологію дипфейків, продукують для соцмереж відеоролики, які мають дискредитувати українських військових в очах західної аудиторії: нібито бійці ЗСУ ображають російськомовних дітей, знущаються з побратимів та обговорюють повалення влади. Створення таких дипфейків відбувається під контролем російського головного управління російської розвідки. За словами розслідувачів, такі відео спеціально роблять емоційними, щоб людина обурилася, і через це поширила фейк далі. У тіктоку дипфейки можуть ставати вірусними. Розслідувачі повідомили, що такі дипфейки поширюють у нібито проукраїнських каналах, де підтримують Україну. При цьому їх ведуть нібито колишні українські військовослужбовці. Проте журналісти з'ясували, що цього типу телеграм-канали пов'язані з російськими пропагандистськими каналами та знімають постановочні відео, щоб переконувати читачів у правдивості своїх фейків. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/229286/2024-07-08-telebachennya-toronto-znayshlo-avtoriv-dypfeykiv-yaki-dyskredytuyut-zbroyni-syly-ukrainy/>

Faktograf та IPI запустили онлайн посібник, який допоможе журналістам боротися з наклепницькими кампаніями. – Мар'яна Зінченко

Хорватський сайт перевірки фактів Faktograf та IPI випустили онлайн-посібник, щоб дати журналістам, фактчекерам та дослідникам зручну основу для розслідування дезінформації та наклепницьких кампаній, спрямованих проти працівників ЗМІ, які перебувають на передовій викриття дезінформації. «Посібник із розшифровки дезінформації» пропонує покроковий підхід до визначення тактики, методів і процедур, що стоять за дезінформаційними кампаніями, які все частіше використовуються, щоб підірвати довіру громадськості до новин, заснованих на фактах. Посібник має на меті допомогти журналістам і фактчекерам зберегти цілісність їхньої роботи. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/229302/2024-07-08-faktograf-ta-ipi-zapustyly-onlayn-posibnyk-yakyy-dopomozhe-zhurnalistam-borotysya-z-naklepnytskymy-kampaniyamy/>

У червні експерти ІМІ зафіксували 13 випадків порушень свободи слова в Україні. – Валерія Буняк

У червні 2024 року експерти Інституту масової інформації в межах щомісячного моніторингу «Барометр свободи слова» зафіксували в Україні 13 випадків порушення свободи слова. Серед російських злочинів – викрадення журна-

лістки та закриття медіа внаслідок війни. Як зауважили в ІМІ, внаслідок повномасштабного російського вторгнення щонайменше 235 українських медіа вимушені були закритися, релокуватися чи припинити мовлення. Упродовж червня експерти також зафіксували 11 порушень свободи слова, що не пов'язані з російською війною проти України. Наведено результати повного моніторингу. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/229287/2024-07-08-u-cherwni-eksperty-imi-zafiksuvaly-13-vypadkiv-porushen-svobody-slova-v-ukraini/>

Медіа

Частину журналістів поліція не пустила на територію «Охматдиту», щоб вони не робили «сюжети на крові дітей». – Юлія Лавришин, Гала Склярєвська

Журналістка Каміла Грабчук повідомила, що її та інших колег не пускали висвітлювати роботу рятувальників після російського обстрілу дитячої лікарні «Охматдит». Після трьох годин очікування, додала вона, її пропустили на територію «Охматдиту». Вона також повідомила, що разом із нею не пускали кількох інших журналістів. На відео, які зняла Каміла Грабчук, чути, як один із поліцейських каже: «Загинуло багато дітей, і ви на цій крові хочете робити сюжет. Коли вас централізовано будуть запускати, ви туди зайдете». Це не перший випадок, коли поліція не допускає журналістів на місце обстрілів і, наприклад, вимагає акредитацію для роботи в місцях, де вона не потрібна, каже фотограф і журналіст Стас Козлюк. Медіаюрист Роман Головенко вважає, що взагалі вимагати акредитацію під час роботи не на фронті від журналістів не мають. Докладніше:

<https://detector.media/community/article/229295/2024-07-08-chastynu-zhurnalistiv-politsiya-ne-pustyla-na-terytoriyu-okhmatdytu-shchob-vony-ne-robyly-syuzhety-na-krovi-ditey/>

Митці на фронті

«Дорога життя». Командирка ЗСУ Оксана «Ксена» Рубаняк видала другу збірку поезій, написану на фронті. – КАТЕРИНА КАДАКОВА

Українська військовослужбовиця, командирка взводу Збройних сил України Оксана «Ксена» Рубаняк, яка нещодавно з'явилася на обкладинці Vogue Ukraine, випустила збірку поезій «Дорога життя». Вірші були написані «через біль та кров, сміх та радість» на фронті у Донецькій області. Збірка є книгою-присвятою загиблим побратимам – українським героям: найкращому другові «Ксени», заступнику командира кулеметного взводу, старшому сержанту Олегу «Берету» Койляку, бійцю кулеметного взводу, старшому солдату Віктору «Ріо» Бірюкову та всім борцям за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України. Всі виручені кошти з продажу книжки будуть витрачені на необхідні матеріальні засоби та амуніцію підрозділу, в якому проходить службу Оксана Рубаняк. Докладніше:

<https://divoche.media/2024/07/08/doroha-zhyttia-komandyrka-zsu-oksana-ksena-rubaniak-vydala-druhu-zbirku-poeziy-napysanu-na-fronti/>

Мовні питання

Борис Тен і його боротьба з русифікацією. До чого тут Путін? – Петро Кралюк

«Борис Тен (1897–1983) передусім відомий як перекладач «Іліади» й «Одіссеї» українською мовою. Однак це була людина різносторонніх інтересів – також музикант, театральний діяч, поет, літературознавець... Людина, яка змушена була жити в умовах радянської дійсності, але цю дійсність не сприймала і, в міру своїх сил, їй протистояла. Не даремно Борис Тен зазнав сталінських репресій, його творчість часто блокували радянські чиновники. Він також став наставником низки шістдесятників, які зазнали переслідувань – Євгена Концевича, братів Анатолія й Валерія Шевчуків... Один із важливих аспектів творчості Бориса Тена – боротьба за українську мову. У післявоєнний період, за винятком хіба що короткого проміжку «відлиги», в радянській Україні здійснювалася політика «повзучої русифікації». Протистояти їй і намагався Борис Тен. Його блискучі переклади українською мовою світової класики – один із засобів такого протистояння... Серед іншого письменник наполягав на культивуванні української мови, на потребі досконало володіти нею... На жаль, і сьогодні ці міркування про «щоденну російську» мову багатьох українців, яка насправді є мало-російською, й про русифіковану українську, чи то мало-українську, мову звучать актуально... Для керівників СРСР, які творили «нову спільність людей – радянський народ», україномовна Україна була непотрібною. Вони потребували російськомовної України... Довготривала русифікація України давала й дає про себе знати. Саме вона стала одним із приводів для російського вторгнення до України. Адже нинішнє російське керівництво виправдовує свої агресивні дії саме захистом «російськомовного населення»... Путіна й путіністів, звісно, влаштовувала б «справжня «Україна», про яку іронічну відгукувався Борис Тен. «Україна», в якій би панувала російська мова та насаджувалася російська культура...». Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/borys-ten-i-nynishnya-viyna/33024569.html>

Регіональна культурна політика, культурно-мистецькі ініціативи громад

В Ірпені створили найдовший український рушник єднання. – Анна Семьонова

На Ірпінській набережній створили найдовший український рушник єднання «Україна у долонях». Мета заходу – підтримка ЗСУ, єднання українського народу та збереження традицій. На рушник довжиною понад 27 метрів учасники наносили фарбами герби 25 регіонів та Державний герб України, а також кожен мав змогу залишити відбитки своїх долонь. Докладніше:

<https://shotam.info/v-irpeni-stvoryly-naydovshyy-ukrainskyy-rushnyk-iednannia/>

Креативні індустрії

Українок із сільських місцевостей запрошують на безплатне навчання від Projector Foundation

Projector Foundation оголошує набір на безплатне навчання у сфері креативних та ІТ-індустрій для українок із сільських місцевостей. Подаватись можна за такими напрямками: графічний дизайн, ІТ Project Management, Facebook та Instagram Targeting, а також SMM для бізнесу. Навчання стартує в серпні. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/ukrayinok-iz-silskyh-mistsevostej-zaprosuyut-na-bezplatne-navchannya-vid-projector-foundation/>

Історичний зміст у кожній прикрасі: як ювелірний бренд з Дніпра популяризує українську культуру. – Юлія Варчук

«Двозуб Святослава», Трипільські Мадонни й олійні каганці – це все про український бренд ювелірних прикрас і виробів з історією OIUM. Команда відтворює прикраси, статуєтки й інші вироби з археологічних знахідок, щоб українці пишалися своєю спадщиною, вивчали її та поширювали. Дніпрянин Валерій Кас'яненко, засновник бренду OIUM, розповів про те, як став ювеліром, у чому унікальність виробів його бренду та як він бореться з чорними копачами. Докладніше:

<https://shotam.info/istorychnyy-zmist-u-kozhniy-pykrasi-iaak-iuvelirnyy-brend-z-dnipra-populiaryzuie-ukrainsku-kulturu/>

Благодійність. Меценатство. Волонтерство

«ОДИН В КАНОЕ» В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ. Концерт в Івано-Франківську

Український гурт «Один в каное» 10 липня виступить з благодійним концертом в Івано-Франківську. Артисти проводять збір на катери для Головного управління розвідки Міністерства оборони України. Докладніше:

<https://postimpreza.org/announcements/odyn-v-kanoe-v-ivano-frankivsku>

Театр

В репертуарі Київського театру драми та комедії з'явиться вистава за антивоєнною п'єсою Бертольда Брехта. – Оксана Заблоцька

Театр «Дайлес» у Ризі подарував Київському театру драми та комедії на лівому березі виставу за антивоєнною п'єсою Бертольда Брехта – «Кавказьке крейдяне коло». «Крейдяне коло» з'явиться в репертуарі київського театру наступного театрального сезону. На українську сцену виставу перенесуть повністю: з усією сценографією, декораціями, костюмами та реквізитом. Загальна вартість цих складових становить 60 тисяч євро. Репетиції розпочнуться восени. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/786071-v-repertuari-kiiivskogo-teatru-drami-ta-komedii-zavitsa-vistava-za-antivoennou-pesou-bertolda-brehta/>

Музика

«Я ще живу, бо ти сказала мені жити»: Сергій Жадан і Євген Турчинов виконали головну пісню до фільму «Мишоловка»

Письменник Сергій Жадан та композитор Євген Турчинов презентували кліп на саундтрек «Мишоловка» до однойменного трилера режисера Сергія Касторних. Пісню «Мишоловка» учасники гурту «Жадан і Собаки» Сергій Жадан та Євген Турчинов записали у межах мініальбому «Танго Харків». Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/serhii-zhadan-i-ievhen-turchynov-mysholovka/>

Метаморфосінь: на вірш Максима Кривцова випустили пісню

Український інді-гурт adm:t спільно з інді-поп та інді-фольк дуетом Tember Blanche випустив пісню «Метаморфосінь» на вірш полеглого на фронті поета і військового Максима Кривцова. Докладніше:

<https://chytomo.com/metamorfosin-na-virsh-maksyma-kryvtsova-vypustyly-pisniu/>

12 нових релізів від редакції Лірум. – Марічка Максимець

Добірка музичних релізів, серед них – Freaky Siren, viorgia і новий альбом Figurat. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/july-1/>

Автор пісні «Ой, летіли дикі гуси» Ігор Поклад просить допомоги для друку мемуарів. – Марічка Максимець

Восени 2021 року вийшов перший тираж мемуарів Ігоря Поклада – «По той бік роялю». Новий наклад, який мав вийти українською мовою, не встигли надрукувати через повномасштабне вторгнення. Тож Світлана Поклад просить допомоги реалізувати ідею, зробивши передзамовлення книги. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/ihor-poklad/>

Візуальні мистецтва

ЖМЕНЯ ПОГЛЯДІВ НА МІСТО. Про фотовиставку Ігоря Панчишина. – Оксана Квітнева

В Івано-Франківську відкрилася персональна фотовиставка франківського архітектора, реставратора та художника Ігоря Панчишина «Моє місто. Станіслав–Франківськ». Тут представлено понад 40 робіт. Докладніше:

<https://postimpreza.org/talsk/zhmenia-pohliadiv-na-misto>

«Лампочка вдалині»: Translatorium створили відеопоезію на вірш Миколи Бажана. – АННА ЮТЧЕНКО

Відеопоезія – це вид візуального мистецтва, в якому за допомогою кінематографічних, аудіальних (часом анімаційних та перформативних) засобів інтерпретується поетичний текст. Найбільшим майданчиком із популяризації цього жанру в Україні є Міжнародний конкурс та фестиваль відеопоезії Суслор, який був заснований у 2011 році в Києві менеджеркою культурних проєктів Поліною Городиською. Окрім суто мистецької функції, цей жанр може привертати увагу до несправедливо забутих чи неоднозначних періодів у культурі. Так відеопоезія «Лампочка вдалині» на вірш українського поета Миколи Бажана

порушує питання його радянського минулого та існування митця в тоталітарній системі. Про створення цієї відеороботи у Кам'янці-Подільському під час BAZHAN residency розповідає її авторка Анна Ютченко. Відеороботу створено за сприяння BAZHAN residency – резиденції ГО TRANSLATORIUM, реалізованої за підтримки Versolopis, що фінансується програмою Європейського Союзу «Креативна Європа». Докладніше:

<https://chytomo.com/lampochka-vdalyni-translatorium-stvoryly-videopoeziiu-na-virsh-mykoly-bazhana/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Чи існує сексизм в українському кіно та «твоє слово проти мого». – АЛЬОНА ШИЛОВА

Після 2014 року український кінематограф нарешті став на шлях розквіту та породив «українську нову хвилю». В її основі – авторський погляд та можливість знімати своє художнє кіно, яке орієнтувалося б на світові кінофестивалі, а не російський ринок. За ці роки українські кінематографіст(к)и давали інтерв'ю різним виданням. Ці матеріали містили історії про досвід та власну оптику, розкривали постаті українських кіномитців та мисткинь і наголошували на важливості розвитку кінематографа в Україні. Історії про особистий досвід, авторський стиль та плани на майбутнє зазвичай сприймаються спільнотою позитивно-нейтрально. Але, коли мова заходить про досвід сексизму чи іншої форми дискримінації, яку відчувають жінки, такий фокус викликає різку критику та широкі обговорення. В таких дискусіях відчувається нестача тематичних матеріалів, досліджень та фактажу. В результаті, навіть за умови здорового діалогу, кожен залишається при своїй думці, бо особистий досвід стає головним важелем та аргументом. Індустрія переживає багато змін, особливо в останні роки, зі зміною керівництва Держкіно, а згодом – війною і кризою у фінансуванні. Тож питання сексизму в українському кіно досі не розглядалося і не досліджувалося детально, бо воно ніби «не на часі». У матеріалі авторка намагається знайти відповідь на запитання «Чи є сексизм в українському кіно?». Докладніше:

<https://divoche.media/2024/07/05/chy-isnuie-seksyzm-v-ukrainskomu-kino-ta-tvoie-slovo-proty-moho/>

Українська прем'єра художнього фільму «Сірі бджоли» відбудеться на Одеському кінофестивалі (постер)

Драма «Сірі бджоли» режисера Дмитра Мойсеєва, знята за мотивами однойменного роману Андрія Куркова, буде представлена в програмі Національного конкурсу 15-го Одеського міжнародного кінофестивалю. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/premiera-filmu-siri-bdzholy/>

ПРО ЛЮБОВ І БІЛЬ. ВІДГУК НА ПОВНОМЕТРАЖНИЙ ФІЛЬМ МАРИНИ ВРОДИ «СТЕПНЕ». – ОЛЕСЯ ВАСИЛЮК

«Степне» – це перша повнометражна ігрова робота української режисерки Марини Вроди, володарки Золотої пальмової гілки Каннського кінофестивалю за короткометражний фільм 2011 року «Крос». Після виходу у 2023 році фільм

Марини «Степне» отримав «Пардо» (Леопарда пошани) – нагороду за найкращу режисерську роботу на Міжнародному кінофестивалі в Локарно. Цей швейцарський кінофестиваль є одним із найвпливовіших у світі поряд із Каннським, Венеційським та фестивалем у Карлових Варах. На початку 2024 року «Степне» отримав ще одну нагороду – Міжнародного кінофестивалю у Трієсті (Італія). Коли стрічка вийде в український прокат – невідомо, проте її показали на фестивалі глядацького кіно «Миколайчук OPEN». Докладніше:

<https://sensormedia.com.ua/cinema/pro-lyubov-i-bil-vidguk-na-povnometrazhnyj-film-maryny-vrody-stepne/>

«Часів Яр: пекло на «Каналі»: 24-та ОМБр оприлюднила фільм про евакуацію з Часового Яру

На YouTube вийшов документальний фільм «Часів Яр» 24-ї окремої механізованої бригади імені короля Данила, який висвітлює евакуацію з мікрорайону «Канал» в Часовому Яру. У фільмі глядачі зможуть побачити підготовку до бойового виїзду, втрату бронемашини М113 після обстрілів, евакуацію пораненого на руках, кадри з екшн-камер та нічного дрона, а також інтерв'ю з евакуаційною групою. Кадри були зняті за декілька днів до відходу Сил оборони з мікрорайону «Канал» в Часовому Яру. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/film-chasiv-iar-24-ta-ombr/>

Документалісти «Вавилон'13» зняли фільм про ТЦК у Львові. – Зоряна Казмірук

Документалісти «Вавилон'13» зняли фільм про роботу ТЦК та СП у Львові. Він став частиною проекту «Південь-Північ-Захід-Схід». Стрічку оприлюднили на Facebook-сторінці Львівського ТЦК та СП. У фільмі йдеться про те, з чим щодня стикаються військовослужбовці, які служать у ТЦК та СП, яку роботу вони виконують та як їх сприймають громадяни. Докладніше:

https://zaxid.net/dokumentalisti_vavilon13_znyali_film_pro_ttsk_u_lvovi_n1588918

Література. Книговидання

В Україні зросла кількість зареєстрованих суб'єктів видавничої справи

В Україні зареєстровано 8480 видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції. Станом на 1 липня 2024 року до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції внесли 8480 суб'єктів видавничої справи. З них 6269 – юридичні особи, 2211 – фізичні особи-підприємці. Найбільше зареєстрованих суб'єктів у Києві – 3163, Харківській області – 997, Київській – 477, Дніпропетровській – 453, Львівській – 437. 2314 суб'єктів видавничої справи займається лише видавничою діяльністю, 683 – виготовленням видавничої продукції; 525 – розповсюдженням видавничої продукції. Решта суб'єктів поєднують 2-3 види діяльності у видавничій справі. Крім того, за весь період ведення Державного реєстру Держкомтелерадіо анулювало 1229 свідоцтв. Докладніше:

<https://chytomo.com/v-ukraini-zrosla-kilkist-zareiestrovanykh-sub-ektiv-vydavnychoi-spravy/>

В УІК розповіли, як стати розповсюджувачем за програмою «єКнига»

Український інститут книги сформував орієнтовний механізм, за яким буде відбуватися залучення книгрозповсюджувачів до програми «єКнига». Відповідний документ опублікували на сайті інституту. Інститут на своєму вебсайті розміщуватиме оголошення про формування Переліку розповсюджувачів Програми «єКнига», в якому зазначатимуться організаційні, технічні та інші умови участі, а сам перелік формуватиметься й буде затверджуватись УІК наказом. Описано процедуру подачі заявки видавництвом для занесення до Переліку розповсюджувачів Програми «єКнига». Докладніше:

<https://chytomo.com/v-uik-rozpovily-iak-staty-rozpovsiudzhuvachem-za-prohramoiu-ieknyha/>

Власниця «Моєї книжкової полиці» вимагає 200 тис. грн за «шкоду її діловій репутації»

Українська видавчиня і власниця «Моєї книжкової полиці» Наталія Моспан звернулася з позовом до Господарського суду Києва щодо нібито «поширення недостовірної інформації» на фейсбук-сторінці головної редакторки видавництва «Мала академія» Тетяни Стус. ТОВ «Видавництво Моя книжкова Полиця» просить суд: зобов'язати видавництво НЦ «МАНУ» спростувати недостовірну інформацію щодо «неприйнятих способів взаємодії в професійному середовищі» шляхом розміщення допису на фейсбук-сторінці Тетяни Стус; стягнути з видавництва НЦ «МАНУ» моральну шкоду у сумі 200 000 ₴... «Коли головна редакторка конкуруючого видавництва, засновниця ресурсу, присвяченого українській дитячій літературі, виступила з публічним закликком не співпрацювати з видавництвом «Моя книжкова полиця», особисто та через довірених осіб чинила тиск на автора, аби він відкликав свій рукопис з нашого видавництва, на партнера, аби він відмовився від проведення спільних подій, припинювала авторів з якими ми співпрацюємо, ми з командою ухвалили рішення, що використовуватимемо виключно закон для захисту своїх прав», – пояснила Наталія Моспан на своїй фейсбук-сторінці. Видавчиня зазначила, що як юристка у минулому вона не впевнена у результаті судового розгляду, проте вважає, що це «цивілізований спосіб вирішення конфліктних ситуацій, який має навчити відповідально і з повагою ставитися одне до одного, замість маніпуляцій свідомістю людей у соцмережах». Нині Господарський суд прийняв позовну заяву до розгляду і відкрив провадження у справі. Докладніше:

<https://chytomo.com/vlasnytsia-moiei-knyzhkovoipolytsi-vymahaie-200-tys-hrn-za-shkodu-ii-dilovij-reputatsii/>

Видавництво Vivat випустить книжку колишньої радниці Валерія Залужного «Залізний генерал. Уроки людяності». – КАТЕРИНА КАДАКОВА

У видавництві Vivat вийде книжка Людмили Долгоновської про колишнього головнокомандувача Збройних сил України Валерія Залужного «Залізний генерал. Уроки людяності». Авторка була радницею зі стратегічних комунікацій головнокомандувача ЗСУ у 2021–2023 роках. Це перша книжка про Залужного, яку побачить Україна. У книжці читачі прочитають про становлення «За-

лізного генерала», уроки лідерства та про перші дні повномасштабного вторгнення. Людмила Долгоновська описує не тільки знакові етапи в роботі Валерія Залужного під час повномасштабної війни, але й супроводжує біографічні факти важливими цитатами та коментарями наближених людей, що надають новий погляд на постать «Залізного генерала». На сайті видавництва Vivat вже проводиться передзамовлення книжки, а перший наклад очікується у серпні. Одночасно із релізом паперової книжки в застосунку «Абук» вийде аудіокнига. Докладніше:

<https://divoche.media/2024/07/08/vydavnytstvo-vivat-vypustyt-knyzhku-pro-valeriia-zaluzhnoho-zaliznyy-heneral-uroky-liudianosti/>

«Видавництво» випустить українською книжку Крістіни Лемб про сексуальне насильство під час війни «Наші тіла – їхнє поле бою». – КАТЕРИНА КАДАКОВА

Видавництво «Видавництво» анонсувало вихід українською мовою книжки Крістіни Лемб – «Наші тіла – їхнє поле бою». Понад 30 років Крістіна Лемб працювала в зонах бойових та воєнних дій. У своїй книжці вона дає голос жінкам та показує, що в сучасній війні армії, терористи й воєнізовані угруповання використовують згвалтування як зброю приниження, гноблення та етнічних чисток. Над перекладом книжки працювала Наталія Сліпенко, оформлення – Ольга Лисовська. Наразі «Наші тіла – їхнє поле бою» перебуває на фінальному етапі підготовки до видання. Також у видавництві зазначили, що незабаром оголосять про початок передпродажу книжки. Докладніше:

<https://divoche.media/2024/07/05/vydavnytstvo-vypustyt-ukrainskoiu-knyzhku-kristiny-lemb-pro-seksualne-nasylstvo-pid-chas-viyny-nashi-tila-ikhnie-pole-boiu/>

У Арлі відзначили книжку «Больнічка» українського фотографа Владислава Краснощока. – Поліна Горлач

Книжковою премією Rencontres d'Arles відзначили фотографічний щоденник харківського художника Владислава Краснощока «Больнічка». Видання посіло друге місце в категорії «Авторська книжка». Rencontres d'Arles Book Awards присуджує фестиваль Rencontres d'Arles та відзначає найкращі фотокнижки. Цьогоріч до короткого списку увійшло 122 книжки, з них – три видання від українських митців. Виставка з усіма цими виданнями триватиме впродовж фестивалю. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/785649-u-arli-vidznacili-fotograficnij-sodennik-bolnicka-ukrainskogo-fotografa-vladislava-kranosoka/>

Музейна справа

Музей Голодомору просить киян поділитися історіями виживання родин у часи голоду: для чого. – Поліна Горлач

Новий проєкт Національного музею Голодомору-геноциду буде присвячено Києву в часи Голодомору. Виставку відкриють у листопаді. Кураторка майбутньої виставки Марина Богуш зауважує, що явище Голодомору у масовій свідомості має досить фрагментарний характер і зазвичай усі уявляють село, що

вимирає від голоду. Це, хай навіть стереотипне уявлення, справедливе, оскільки більшість населення дійсно проживала в селах. Саме тому на прикладі Києва Музей прагне показати, як потерпало місто і його мешканці від цієї більшовицької політики, спрямованої на винищення українців. А також як Голодомор вплинув на ландшафт та ритм життя міста. Киян закликають поділитися артефактами тих часів: документами, листами, фотографіями, предметами вжитку та історіями, що пов'язані з виживанням родин у часи Великого голоду. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/785695-muzej-golodomoru-prosit-kian-podilitisa-istoriami-vizivanna-rodin-u-casi-golodu-dla-cogo/>

Дизайнери створили мініатюрну копію зруйнованої Трипільської ТЕС. – Олексій

У столичному музеї мініатюр Miniland.UA створили копію Трипільської ТЕС на Київщині, яка була зруйнована внаслідок масованої ракетної атаки у квітні цього року. Майстри максимально точно відтворили найбільшу електростанцію Київської області у найдрібніших деталях. Мініатюра має машинний цех, адміністративний корпус, сховище мазуту, автобазу з гаражем та склад вугілля. У моделі навіть «димлять» труби, наче справжні, кажуть у Miniland.UA. А «робочий день» на мініатюрній станції триває всього пів години. Докладніше:

<https://shotam.info/dyzaynery-stvoryly-miniatiurnu-kopiiu-zruynovanoi-trypilskoj-tes-foto/>

Охорона культурної спадщини

У червні росія зруйнувала 5 культурних пам'яток

За період з початку повномасштабного вторгнення до кінця червня 2024 росія зруйнувала або пошкодила 1085 пам'яток культурної спадщини. Серед пошкоджених пам'яток національного значення – 121, місцевого – 884, щойно виявлених – 80. Пам'ятки культурної спадщини пошкоджені або зруйновані у 18 областях. Крім того, у Запорізькій області повторно влучили у вже пошкоджені пам'ятки культурної спадщини. За червень росія знищила 5 пам'яток культурної спадщини у Харківській області. Станом на кінець червня 2024 року майже вся територія Луганської й значні частини територій Запорізької, Донецької й Херсонської областей досі перебувають у тимчасовій окупації, через що неможливо точно порахувати кількість пошкоджених росією пам'яток культурної спадщини. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-cherwni-rosiia-zrujnuvala-5-kulturnykh-pam-iatok/>

У Києві відреставрували хрест Софійського собору. – Олексій

Фахівці завершили реставрацію центрального хреста Софійського собору. В мережі з'явилися фото готової пам'ятки. Фахівці розпочали підготовчі та конструктивні роботи для повернення хреста на головний купол Софійського собору. Докладніше:

<https://shotam.info/u-kyievi-vidrestavruvaly-khrest-sofiyskoho-soboru/>

У Харкові створили групу оперативного реагування на пошкодження

пам'яток культури

У Харкові створили групу оперативного реагування, яка зберігатиме об'єкти культурної спадщини, пошкоджені від російських обстрілів. До неї увійшли архітектори-реставратори, інженери-конструктори та інші фахівці. Всі вони будуть швидко ухвалювати рішення щодо порятунку пам'яток. За словами архітектора-реставратора Віктора Дворнікова, після ударів росіян по будівлях, які мають архітектурно-історичну цінність, наслідки усувають так само, як і в звичайних будинках. Тобто вивозять залишки конструкцій, будівельне сміття. Втім, усе це має цінність. Команда займатиметься порятунком окремих елементів та фрагментів об'єктів з їхнім подальшим сортуванням та збереженням. Загалом внаслідок збройної агресії РФ у Харкові зруйновано чи пошкоджено близько 350 пам'яток архітектури та ще близько 100 об'єктів, які мають культурну цінність. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/u-harkovi-stvoryly-grupu-operatyvnogo-reaguvannya-na-poshkodzhennya-pam-yatok-kultury/>

Суд зобов'язав повернути державі харківський «пряничний будинок» авторства Бекетова. – Антон Малиновський

Харківська обласна прокуратура повідомила, що пам'ятку культурної спадщини «Медичне товариство», що знаходиться у Харкові на вулиці Максиміліанівській, 11, мають повернути у державну власність. Відповідну апеляцію задовольнив Східний апеляційний господарський суд. Прокурори пішли до суду після того, як побачили рішення про передачу пам'ятки на вулиці Максиміліанівській у приватну власність. Площа пам'ятки складає 632,4 кв. м, а її вартість – 15 млн грн, площа ділянки 24 сотки, її вартість – 1,4 млн гривень. У прокуратурі зазначили, що спірне судове рішення про приватизацію пам'ятки та землі мало негативний вплив на законні права та інтереси дійсних власників пам'ятки – держави в особі Фонду державного майна України та Харківської обласної військової адміністрації, які не приймали рішення про передачу їх у приватну власність. Рішення про приватну власність на будинок на вул. Максиміліанівській визнано недійсним. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/gingerbread-house/>

У Львові реставрують найдавніший жіночий монастир. – Олексій

У Львові триває реставрація одного із найдавніших жіночих монастирів – колишнього монастиря сестер-бенедиктинок на Вічевій площі. Польські та українські реставратори взялися за відновлення ренесансного аттика вежі монастиря. Роботи, що розпочалися ще у 2021 році, були тимчасово зупинені через повномасштабне вторгнення, але зараз активно продовжуються за фінансової підтримки Міністерства культури та національної спадщини Польщі. Реставратори працюють над збереженням автентичного вигляду споруди та її скульптурних прикрас. Докладніше:

<https://shotam.info/u-lvovi-restavruut-naydavnishyy-zhinochyy-monastyr-foto/>

Український науковець знайшов 144 київські стародруки на Афоні: серед

них три Біблії з Острога 1581 року. – Олег Челяк

Науковий співробітник Інституту історії України НАН України Сергій Шумило під час експедиції на гору Афон у Греції знайшов 144 стародруки з київських друкарень. Серед них є понад 20 рідкісних видань Київської митрополії XVI–XVII століть та навіть три Острозькі Біблії 1581 року. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/785923-ukrainskij-naukovec-znajsov-144-kiivski-starodruki-na-afoni-sered-nih-3-biblii-z-ostroga-1581-roku/>

Бібліотечна справа. Читання. Промоція читання

Переграли класику. «Перефарбований Лис» вирушає в тур Україною. – ОЛЬГА ФАНАГЕЙ

Мандрівна студія навкололітературних ігор «Перефарбований Лис» вирушає в тур Україною. Це – проєкт, спрямований на заохочення читання та переосмислення української класичної літератури через інтерактивні рольові та психологічні ігри. У матеріалі надано роз’яснення, що таке «навкололітературні ігри» та чим вони цікаві й кому потрібні. Докладніше:

<https://chytomo.com/perehraty-klasyku-perefarbovanyj-lys-vyrushaie-v-ukrainskyj-tur/>

Підтримка України у світі

33 дипмісії побували на місці удару по «Охматдиту» — МЗС. – Юлія Кузьменко

Заступник міністра закордонних справ України Євген Перебийніс 8 липня відвідав дитячу лікарню «Охматдит» після обстрілу. На місце події прийшли 33 очільники іноземних дипломатичних місій. Перебийніс закликав дипломатію та міжнародні організації відреагувати на атаку та «докласти максимум зусиль» для посилення протиповітряної оборони України. До складу делегації увійшли керівники та представники дипломатичних місій Європейського Союзу, НАТО, Управління Верховного комісара ООН у справах біженців, Програми розвитку ООН, Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), Азербайджану, Австрії, Аргентини, Вірменії, В’єтнаму, Греції, Індонезії, Іспанії, Італії, Канади, Мексики, Молдови, Нідерландів, Норвегії, Північної Македонії, Польщі, Святого Престолу (юрисдикція Папи Римського), Словаччини, Словенії, Судану, Туреччини, Фінляндії, Франції, Чехії, Чорногорії, Швейцарії, Швеції та Японії. Докладніше:

<https://suspilne.media/786163-33-dipmisii-pobuvali-na-misci-udaru-po-ohmatditu-mzs/>

«Так виглядає готовність РФ до переговорів»: як у світі коментують масовану російську ракетну атаку по Україні 8 липня. – Дмитро Михайлов

Політики та диппредставники Європейського Союзу і Сполучених Штатів прокоментували наслідки масованого російського удару 8 липня по Україні, зокрема, по столичній дитячій лікарні «Охматдит». Посолка США в Україні Бріджит Брінк назвала цю атаку «бездушною агресією». Зі свого боку Посол Німеччини в Україні Мартін Єгер наголосив, що саме так виглядає «готовність Росії до мирних переговорів». Міністерка закордонних справ Латвії Барба Бра-

же заявила, що «кремлівський м'ясник», маючи на увазі володимира путіна, вбиває заради свого задоволення. Вона також підкреслила, що кожен, хто підтримує або сприяє цим злочинам, також несе відповідальність. Наведено вислови інших диппредставників: з Нідерландів, Чехії, Литви, Швеції, Великої Британії. Докладніше:

<https://suspilne.media/785727-tak-vigladae-gotovnist-rf-do-peregovoriv-ak-u-sviti-komentuut-masovanu-rosijsku-raketnu-ataku-po-ukraini-8-lipna/>

У Берліні відбудеться демонстрація на підтримку України. – Оксана Заблоцька

8 липня у Берліні відбудеться демонстрація на знак підтримки України. Приводом до мітингу стала ранкова ракетна атака росії на українські міста. Зокрема, ворог ударив по дитячій лікарні «Охматдит» в Києві, зруйнувавши деякі будівлі медзакладу – токсикологічне відділення та реанімацію. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/786021-u-berlini-vidbudetsa-demonstracia-na-pidtrimku-ukraini/>

У Варшаві пройшла акція на підтримку постраждалих від атаки на лікарню «Охматдит»: що розповіла жителька Дніпра. – Ольга Вагнер

У середмісті Варшави пройшла акція на підтримку постраждалих від атаки на лікарню «Охматдит» в Києві. До вшанування долучилась жителька Дніпра Ганна. За словами дніпрянки, до акції долучились близько 300 людей. Це й українці, і поляки. Вони несуть іграшки та квіти. На площі створили так званий меморіал, аби вшанувати пам'ять загиблих під час сьогоденної атаки. Докладніше:

<https://suspilne.media/dnipro/786151-u-varsavi-projsla-akcia-na-pidtrimku-postrazdalih-vid-ataki-na-likarnu-ohmatdit-so-kaze-zitelka-dnipra/>

У Львові створюють 20-метровий мурал: фото. – Олексій

Семеро художників зі США, Великої Британії, Литви й України створюють 20-метровий мурал у Львові. На будівлі біля дитячого майданчика кожен художник розмальовує частину стіни у своєму стилі. У результаті ці малюнки складуть одне велике панно під назвою «Дерево життя». Його створення відбувається у рамках фестивалю вуличного мистецтва, музики та творчого симпозіуму MaLonNY (Маріямполь, Лондон, Нью-Йорк). Мурал «Дерево життя» стане символом єдності та креативності, об'єднуючи різні культури та стилі у єдиній композиції. Докладніше:

<https://shotam.info/u-lvovi-stvoriuiut-20-metrovyu-mural-foto/>

Випуск підготувала

В. В. Пижевська,
головний бібліограф сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації відділу НАУІ
Інформцентру з питань культури та мистецтва,
E-mail: infocenter@nplu.org; info_nplu@ua.fm
контакт. тел.: 425-23-26